
Schriftelijke statenvragen van de statenfractie van GroenLinks over Stikstofrechten, ingediend op 1 februari 2022, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 1 maart 2022 (2920595).

Gerefereerd wordt naar artikelen in de Volkskrant en het NRC, een onderzoek van Investico en een rechterlijke uitspraak omtrent PAS-melders en beleid provincies stikstofrechten.

1. Heeft het college kennisgenomen van deze berichten?

Antwoord: Ja.

2. Wat betekent de uitspraak van de rechter voor het legaliseren van PAS-melders in Flevoland?

Antwoord: Voor de legalisatie zijn we, net als de rest van Nederland, afhankelijk van het zo snel mogelijk vrijmaken van stikstofruimte door het Rijk. Dit moet conform de Wet stikstofreductie en natuurverbetering binnen drie jaar na het vaststellen van het legalisatieprogramma vastgesteld worden. We zijn met het Rijk in gesprek om hier versnelling in te brengen. We hebben met Rijk en andere provincies afgesproken niet actief te handhaven op bedrijven met PAS-meldingen, maar zullen op een eventueel handhavingsverzoek wel moeten reageren.

3. Kan de provincie extra maatregelen nemen om de stikstofuitstoot te verlagen als die reductie niet door het Rijk wordt gerealiseerd? Zo ja, welke?

De provincie neemt stikstofmaatregelen binnen de gebiedsgerichte aanpak, waarvan het gebiedsproces onderdeel is. Hierin is ruimte voor maatregelen die variëren van vrijwillige opkoop/verplaatsing tot subsidiëring van innovatieve maatregelen. Het totaalpakket aan maatregelen moet leiden tot een daling die gelijk staat aan 74% van de Flevolandse bijdragen aan de overschrijding van de stikstofdoelen (KDW's), zoals opgenomen in de Flevolandse stikstofaanpak.

Daarnaast kan de provincie zelf ook maatregelen nemen om ruimte te maken voor economische ontwikkelingen zoals de legalisatie van de PAS-melders. We zijn hierover in gesprek met het Rijk, gezamenlijk met een aantal andere provincies. We verkennen daarbij de mogelijkheid om stikstofruimte voor te schieten of investeringen aan te dragen die het Rijk kan inzetten om de benodigde stikstofruimte vrij te maken. Niet voor niets zijn we conform de wens van de staten voornemens om een stikstofbank PAS melders op te richten om zo met vrijkomende stikstofruimte ook PAS-melders te kunnen vergunnen. De eindverantwoordelijkheid ligt echter bij het Rijk. Het is in principe ook mogelijk om bedrijven buiten het Rijk om met zelf gerealiseerde of aangekochte stikstofruimte te legaliseren. Hierbij dient dan wel geld beschikbaar te zijn en moet er voldaan worden aan de strenge regels inzake staatssteun.

4. Zo nee, kan GS er dan bij de overheid op aandringen stringenter bronmaatregelen te nemen?

Het Rijk zet voor de legalisatie van de meldingen in op een pakket van bronmaatregelen, waaronder de gerichte opkoopregeling voor piekbelasters. De snelheid waarmee die ruimte oplevert, wordt met name gehinderd door de vrijwilligheid in combinatie met de gestelde voorwaarden aan deze regeling. Uiteraard zijn provincies in gesprek met het Rijk om de voorwaarden te wijzigen of mogelijkheden te onderzoeken om tot versnelling te komen, dan wel andere bronmaatregelen te nemen. Daarnaast hanteert het Rijk een prioritering voor de benutting van de vrijgekomen ruimte waarbij woningbouw en belangrijke MIRT-projecten voorrang hebben op de legalisering van de PAS-melders.

5. De rechter suggereert dat provincies natuurbelangen onvoldoende hebben gewogen en het effect van illegale emissies niet hebben onderzocht. In welke mate geldt dit voor de provincie Flevoland?

De hoeveelheid externe salderingen in provincie Flevoland is zeer beperkt. Ook de depositie in deze salderingen is beperkt tot tienden of honderdsten van molen. Bij de rechterlijke uitspraken voor de inzet van bronmaatregelen gaat het tot nu toe om substantiëlere deposities met een groot effect op de Natura 2000-gebieden. Het is echter noodzakelijk om een aantoonbaar effectief pakket passende maatregelen te hebben alvorens maatregelen, onafhankelijk van de omvang daarvan, ingezet mogen worden als mitigerende maatregel. Voor het bepalen of er voldoende passende maatregelen zijn genomen is Flevoland afhankelijk van de buurprovincies, die hier als gebiedstrekkers eindverantwoordelijkheid voor dragen.

Wel heeft Flevoland een eigen afwegingsbevoegdheid bij handavingsverzoeken. Daarbij moet het sociaal-economische belang van de ondernemer worden afgewogen tegen de natuurbelangen bij het eventueel tijdelijk toestaan van een niet vergunde situatie (ook bij een voormalige legale situatie zoals PAS-meldingen). Daar waar er sprake is van dergelijke handavingsverzoeken zal de provincie deze afweging casuïstisch maken. Snelle legalisatie blijft echter de beste methode om een dergelijke situatie te voorkomen.

6. In hoeverre wordt bij het extern salderen in Flevoland gebruik gemaakt van latente (ongebruikte) stikstof ruimte?

In Flevoland worden dezelfde beleidsregels gehanteerd als in de rest van Nederland. Inzet van gerealiseerde, maar niet in gebruik genomen, stikstofruimte is dus mogelijk. Voor deze ruimte heeft de ondernemer al een investering gedaan in bijvoorbeeld een grotere maar nog niet volledig benutte stal. Niet gerealiseerde ruimte in de vergunning mag niet worden gebruikt. Daarnaast wordt bij extern salderen aanvullend altijd 30% van de ruimte afgeroomd ten behoeve van de natuur. Deze 30% is ongeveer gelijk aan de gemiddeld in vergunningen aanwezige latente ruimte, zo is uit onderzoek aan het einde van de PAS-periode gebleken.

7. Zijn er bedrijven in Flevoland met veel latente ruimte? Zo ja, kunt u een voorbeeld noemen?

Antwoord: De meeste bedrijven in Flevoland hebben een zeer beperkte depositie. De latente ruimte in emissie varieert per bedrijf en door de tijd. De exacte latente ruimte per bedrijf is dus een momentopname en daarmee niet bij ons bekend. Zeer grote industriële bedrijven, met potentieel omvangrijke latente ruimte, zijn in Flevoland beperkt gevestigd. Een voorbeeld daarvan is de Maxima-centrale.

8. In hoeverre draagt het instellen van een stikstofbank bij aan het reduceren van stikstofuitstoot?

Het instellen van een stikstofbank draagt niet direct bij aan de reductie van stikstofuitstoot. Een stikstofbank dient slechts ter bewaring en verdeling van beschikbare stikstofruimte. Wel is van alle ruimte die in een stikstofbank wordt gezet 30% afgeroomd, net als bij regulier extern salderen. Dit reduceert dus in ieder geval de stikstofrechten en afhankelijk van de gebruikte vulling ook de feitelijke stikstofuitstoot.

9. Het artikel in de Volkskrant suggereert dat provincies niet weten of en welke bedrijven ze zouden willen opkopen om de stikstofuitstoot te reduceren. Geldt dit ook voor Flevoland?

Belangrijk uitgangspunt, provinciaal en landelijk, is de vrijwilligheid. Er is wel inzichtelijk waar de bedrijven liggen met de relatief grootste depositie (of depositiepotentieel op basis van vergunde rechten), maar dat betekent niet dat die bedrijven ook voor opkoop openstaan. Daarom wordt een gebiedsproces voorzien waarin gezamenlijk gekeken wordt naar een mix van mogelijke maatregelen, waaronder ook wordt gekeken naar de opkoop.